Kultur- och fritidsnämnden

Kallelse

Nämnd	Kultur- och fritidsnämnden
Datum och tid	2026-12-02, klockan 13.00
Plats	Kommunkontoret, sammanträdesrum Gräsö (SR1)
Sekreterare	Per-Åke Berg
Ordförande	Niclas Bergström (M)

Ärendelista

1. Val av justerare 2
2. Fastställande av föredragningslista 2
3. Hantering av medborgarmotion om Nytt bad i Österbybruk 3
Föredragande: Caroline Henning, strateg
4. Information om pågående förstudie om hur utbudet av simhall i kommunen ska se ut
Föredragande: Caroline Henning, strateg 4
5. Intern kontrollplan för kultur- och fritidsnämnden 2027 5
Föredragande: Fredrik Hübinette, kvalitetsutvecklare
6. Investerings- och utrustningsbidrag höst 2026 6
Föredragande: Daniel Andersson, föreningsutvecklare
7. Granskning av kommunens hantering av föreningsbidrag 7
Föredragande: Daniel Andersson, föreningsutvecklare
8. Budget och verksamhetsplan 2027 samt flerårsplan 2028-2029 8
9. Redovisning av inkomna synpunkter 9
10. Information från kommunförvaltningen 10
11. Redovisning av delegationsbeslut 11
12. Anmälningsärenden 12

1. Val av justerare

2. Fastställande av föredragningslista

Klockan 13.00 **Dnr KFN-2026-00050**

3. Hantering av medborgarmotion om Nytt bad i Österbybruk

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden beslutar att avslå medborgarmotionen med hänvisning till den pågående förstudien om framtida simhallar i Östhammars kommun.

Beslutsmotivering

Kultur- och fritidsnämnden instämmer i att medborgarmotionen påtalar ett aktuellt och viktigt ämne. Nämligen att våra simhallar närmar sig slutet av sin tekniska livslängd och det är angeläget att säkra invånarnas tillgång till simhall på lång sikt. Det pågår redan en förstudie som går i linje med initierad medborgarmotion, där simkunnighet och folkhälsa är prioriterade områden. Förstudien ska undersöka vad det skulle kosta att renovera eller bygga ut de befintliga simhallarna, jämfört med att bygga en helt ny anläggning. Placering av ett eventuellt nytt badhus kan först bli aktuellt att utreda när resultatet av förstudien är klart.

Ärendebeskrivning

Medborgarmotionen om Nytt badhus i Österbybruk har uppnått namnunderskrifter från 1 procent av folkbokförda i kommunen. Medborgarmotionen lyfter vikten av att ligga steget före och planera för ett nytt badhus i Österbybruk när det gamla tar slut. Simkunnighet och folkhälsa lyfts fram som två viktiga behov men även möjligheten att nyttja badhuset i händelse av kris eller krig. Genom att placera ett nytt badhus ovanpå ett parkeringsgarage kan garaget användas till skyddsrum och bassängvattnet som nödvatten. Medborgarmotionären påtalar även ekonomiska aspekter, att det idag finns alternativ till att bygga dyra anläggningar, som att bygga ett folkhälsobad som är ett bra lågbudgetalternativ.

När nämnden behandlar ärendet bjuds medborgarmotionären in till sammanträdet för att presentera motionen.

Beslutsunderlag

Medborgarmotion

Beslutet ska skickas för åtgärd till

Webbredaktionen för publicering

Beslutet skickas för kännedom till

Motionsskrivaren

Klockan 13.10 **Dnr KFN-2025-00197**

4. Information om pågående förstudie om hur utbudet av simhall i kommunen ska se ut

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Trots att löpande renoveringar har gjorts närmar sig våra simhallar slutet av sin tekniska livslängd. För att säkra invånarnas och föreningslivets tillgång till simhall på lång sikt och för att undvika plötsliga stängningar i framtiden har förvaltningen fått i uppdrag att genomföra en förstudie.

Kultur - och fritidsnämnden beslutade 21 oktober 2026, om målbild samt tre strategiska inriktningar för uppdraget och gav förvaltningen i uppdrag att slutföra förstudien utifrån denna målbild ”En simhall för livet och framtiden”.

1. Invånarfokus: Simhallen ska i första hand möta kommuninvånarnas behov och bidra till kommunens attraktivitet och inflyttning.
2. Folkhälsa och simkunnighet: Simhallen ska främja simkunnighet, motion och hälsa, med goda förutsättningar för simskola och motionssim.
3. Tillgänglighet och långsiktighet: Simhallen ska vara tillgänglig för alla och utformas för att skapa en välfungerande verksamhet, hållbar drift och en god arbetsmiljö.

Förstudien ska undersöka vad det skulle kosta att renovera eller bygga ut de befintliga simhallarna, jämfört med att bygga en helt ny anläggning utifrån den gemensamma målbilden.

Beslutsunderlag

Muntlig presentation.

Beslutet ska skickas för åtgärd till

Strateg, Caroline Henning

Beslutet skickas för kännedom till

Gatu- och fastighetschef, Andreas Nylund
Kultur- och fritidskontoret

Klockan 13.20 **Dnr KFN-2026-00155**

5. Intern kontrollplan för kultur- och fritidsnämnden 2027

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden antar Internkontrollplan för kultur- och fritidsnämnden 2027 (bilaga).

Ärendebeskrivning

Intern kontroll är ett stöd i arbetet att förebygga, upptäcka och åtgärda fel och brister som hindrar att organisationen kan nå sina mål på ett säkert och effektivt sätt. Enligt 6 kap. 6 § kommunallagen ansvarar nämnden för att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. Nämnden ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. Detsamma gäller när skötseln av en kommunal angelägenhet med stöd av 10 kap. 1 § har lämnats till någon annan.
Syftet med den interna kontrollen är att säkra en effektiv förvaltning och att undvika att det begås allvarliga fel. En god intern kontroll ska således bidra till att ändamålsenligheten i verksamheten stärks och att den bedrivs effektivt och säkert.
Nämnden beslutar årligen om en plan för intern kontroll för att fastställa områden som ska kontrolleras. Utfallet av granskningsaktiviteterna återkopplas till nämnden i samband med delårsrapport och årsredovisning. Nämnden ska rapportera resultatet från uppföljningen av den interna kontrollen till kommunstyrelsen senast i samband med nämndens årsredovisning.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Antagande av den interna kontrollplanen bedöms inte innebära några ekonomiska konsekvenser

Prövning av barnets bästa

En prövning av barnets bästa har inte bedömts vara relevant för ärendet.

Beslutsunderlag

Kultur- och fritidsnämnden Internkontrollplan 2027

Beslutet ska skickas för åtgärd till

Kultur- och fritidschef, Oskar Molarin
Kvalitetsutvecklare, Fredrik Hübinette

Beslutet skickas för kännedom till

Revisionen

Klockan 13.30 **Dnr KFN-2026-00167**

6. Investerings- och utrustningsbidrag höst 2026

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden fördelar investerings- och utrustningsbidrag enligt bilaga.

Ärendebeskrivning

Kultur- och fritidsnämnden beslutar halvårsvis om investerings- och utrustningsbidrag till föreningar i Östhammars kommun. Det genomfördes en utlysning under oktober till november månad med sista ansökningsdag 15 november 2026. 9 ansökningar har handlagts och kultur- och fritidsnämndens förväntas fatta beslut om fördelning.

Beslutsunderlag

Fördelning Investerings- och utrustningsbidrag 2026

Beslutet ska skickas för åtgärd till

Föreningsutvecklare, Daniel Andersson

Beslutet skickas för kännedom till

Sökande föreningar

Klockan 13.40 **Dnr KFN-2026-00051**

7. Granskning av kommunens hantering av föreningsbidrag

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden tar del av förvaltningens yttrande av revisonens granskning av föreningsbidrag och godkänner föreslagna åtgärder.

Ärendebeskrivning

Revisionen har granskat kultur- och fritidsnämnden gällande hanteringen av föreningsbidrag. Förvaltningen har tagit del och hanterat rapporten och föreslår för nämnden åtgärder och förbättringar.

Beslutsunderlag

Svar på revisionens granskning
Granskningsrapporten av kommunens hantering av föreningsbidrag

Beslutet skickas för kännedom till

Kommunrevisionen
Kultur- och fritidschef, Oskar Molarin
Kommunstyrelsen
KF Presidium

Klockan 13.45 **Dnr KFN-2026-168**

8. Budget och verksamhetsplan 2027 samt flerårsplan 2028-2029

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden antar budget och verksamhetsplan för 2027 samt flerårsplan 2028-2029 (bilaga).

Ärendebeskrivning

I juni fattade Kommunfullmäktige beslut om budget för kommande år och flerårsplan för de tre följande åren. I budgethandlingen tydliggörs mål, uppdrag och ekonomiska ramar för såväl drift som investering.

Utifrån de beslutade budgetramarna arbetar nämnderna fram sina respektive budgethandlingar. Budgethandlingen beslutas i respektive nämnd och lyfts som ett informationsärende i Kommunfullmäktige.

Beslutsunderlag

Budget och verksamhetsplanering 2027, flerårsplan 2028-2029

Beslutet ska skickas för åtgärd till

Kultur- och fritidschef, Oskar Molarin
Kvalitetsutvecklare, Fredrik Hübinette
Ekonomichef, Mattias Nilsson

Beslutet skickas för kännedom till

Kommunstyrelsen – anmälningsärende till kommunfullmäktige

Klockan 13.55 **Dnr KFN-2026-00020**

9. Redovisning av inkomna synpunkter

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden tar del av synpunkterna.

Ärendebeskrivning

Redovisning av de synpunkter som inkommit gällande kultur- och fritidsnämndens verksamhet.

Beslutsunderlag

- Muntlig information,

Dnr KFN-2026-00001

10. Information från kommunförvaltningen

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Redovisning av information från förvaltningen.

Dnr KFN-2026-00002

11. Redovisning av delegationsbeslut

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden tar del av redovisningen.

Ärendebeskrivning

När kultur- och fritidsnämnden delegerat sin beslutanderätt träder delegaten helt in i nämndens ställe. Beslut som fattas enligt delegationsordning är juridiskt sett kultur- och fritidsnämndens beslut och kan överklagas på samma sätt som nämndens beslut. Alla beslut som fattas med stöd av delegering ska anmälas till kultur- och fritidsnämnden.

Följande delegationsbeslut i verksamhetsfrågor redovisas:

Beslut	**Beslutsfattare**	**Beslutsdatum**	**Diarienummer**
Delegationsbeslut evenemangsstöd, Anhörigföreningen i Östhammars kommun	Kultur- och fritidschef	2026-05-20	KFN-2026-093
Delegationsbeslut evenemangsstöd, Hargshamns Folketshusförening	Kultur- och fritidschef	2026-05-20	KFN-2026-095
Delegationsbeslut evenemangsstöd, Lions Club Öregrund, badortsdagar	Kultur- och fritidschef	2026-05-21	KFN-2026-097
Delegationsbeslut evenemangsstöd, Lions Club Öregrund, Öregrundsmåndag	Kultur- och fritidschef	2026-06-01	KFN-2027-098
Delegationsbeslut evenemangsstöd, Hökhuvuds Hembygdsförening	Kultur- och fritidschef	2026-05-21	KFN-2026-099
Delegationsbeslut produktionsstöd för scenkonst, Teater Oland	Kultur- och fritidschef	2026-05-21	KFN-2026-100
Delegationsbeslut produktionsstöd för scenkonst 2026	Kultur- och fritidschef	2026-05-21	KFN-2026-101
Delegationsbeslut evenemangsstöd 2026, Skogsglänta Kulturvecka	Kultur- och fritidschef	2026-09-07	KFN-2026-142
Delegationsbeslut evenemangsstöd 2026, Societetshuset Källör konsert	Kultur- och fritidschef	2026-09-07	KFN-2026-143
Delegationsbeslut konferens Framtidens badanläggningar 2027	Ordförande KFN	2026-11-18	KFN-2026-162

Dnr KFN-2026-00001

12. Anmälningsärenden

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Redovisning av beslut som tagits av andra myndigheter samt annan viktig information som berör kultur- och fritidsnämndens verksamhetsområde.

Inga anmälningsärenden har kommit in.

Medborgarmotion

Nytt badhus i Österbybruk

Med en åldrande befolkning och höga krav på simkunnighet hos barn och ungdomar så borde det vara självklart att planera för att bygga ett nytt badhus i Österbybruk när det gamla tar slut. Kanske kan det byggas där den gamla sporthallen står och den gamla bassängen byggas om till en ny sporthall. Bakgrundsinfo Vad händer när Österbybruk simhall tar slut? Varför inte ligga steget före och planera för ett nytt badhus? Varför behövs ett badhus i Österbybruk? Simkunnighet och folkhälsa är två självklara orsaker men om man även tänker på samhällsberedskap och bygger badhuset ovanpå ett parkeringsgarage som också kan användas till skyddsrum och bassängvattnet kan användas som nödvatten i händelse av kris eller krig då är ju nyttan flera gånger större. Förutom det så är detta sätt att kunna röra sig på alldeles nödvändigt för många av oss, för att inte tala om den fina gemenskap som skapas i simhallen. Det finns idag alternativ till att bygga dyra anläggningar, bygg istället ett folkhälsobad som är ett bra lågbudgetalternativ.

ÖSTHAMMARS KOMMUN
– EN DEL AV ROSLAGEN

Kultur- och fritidsnämnden Internkontrollplan 2027

Innehållsförteckning

1 Intern kontroll 3
2 Nämndens egenutvärdering.....3
3 Riskbedömning 4
4 Internkontrollplan.....4
4.1 Intern kontroll 4

1 Intern kontroll

Intern kontroll är ett stöd i arbetet att förebygga, upptäcka och åtgärda fel och brister som hindrar att organisationen kan nå sina mål på ett säkert och effektivt sätt.

Enligt Kommunallagen ansvarar nämnderna för:

- Att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten.
- ***Att den interna kontrollen är tillräcklig*** och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.
- Att skötseln av en kommunal angelägenhet som med stöd av 10 kap. 1 § har lämnats över till någon annan bedrivs på ett tillfredsställande sätt..

Kommunallagen 6 kap. 6 §

Kommunstyrelsen är en nämnd med en särställning. För styrelsen gäller, utöver vad som angetts ovan, även:

- Styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens eller regionens angelägenheter och ***ha uppsikt över övriga nämnders*** och eventuella gemensamma nämnders ***verksamhet***.

Kommunallagen 6 kap. 1 §

Kommunstyrelsen har till följd av sin uppsiktsplikt över kommunens nämnder tagit fram ett reglemente för intern kontroll. Reglementet förklarar vilket ansvar nämnderna har för sin egen interna kontroll. Denna internkontrollplan och det arbete som ska genomföras enligt denna plan är nämndens sätt att möta detta ansvar.

Utfallet av granskningsaktiviteterna återkopplas till nämnden i samband med Delårsrapport och Årsredovisning.

2 Nämndens egenutvärdering

Under hösten fick ledamöter och ersättare i nämnden en enkät där de ombads att svara på nedanstående tretton frågor. Svarsalternativen var "Mycket bra", "Ganska bra", "Inte så bra" och "Inte alls bra". Svarsalternativet "Mycket bra" motsvaras av sifferbetyget 3, svarsalternativet "Ganska bra" motsvaras av sifferbetyget 2 och så vidare.

Nedan synliggörs nämndens genomsnittliga betyg för de tretton frågorna.

	Hur bra anser du att nämnden och förvaltningen tillsammans arbetar med:	KULTUR- OCH FRITIDS-NÄMNDEN
1	att ha kontroll på att verksamheten bedrivs enligt relevanta lagar, förordningar och föreskrifter?	2,7
2	att ha kontroll på att verksamheten bedrivs enligt interna policyer och riktlinjer?	2,5
3	att ta fram beslutsunderlag av god kvalitet inför beslut?	2,3
4	fungerande kommunikation, såväl internt som externt, såväl uppåt som nedåt som i sidled?	2,5
5	att motverka bedrägerier, korruption, mutor, jäv, välfärdsbrottslighet samt otillåtna bisysslor?	2,5
6	att skapa en arbetsmiljö som uppmuntrar rapportering av avvikelser?	2,0
7	att i ord och handling tydliggöra vilka förväntningar och värderingar som gäller i organisationen?	2,5
8	att klargöra, tilldela och begränsa ansvar och befogenheter i organisationen?	2,5
9	att nå uppsatta mål?	2,3
10	att bedriva en kostnadseffektiv verksamhet av god kvalitet?	2,0
11	hantering av verksamhetssystem och i dem innehållande information?	2,3
12	beredskap för hantering av olika samhällsstörningar?	2,0
13	inköp och upphandling	1,5

3 Riskbedömning

Med utgångspunkt i nämndens egenutvärdering har en bedömningsgrupp genomfört en risk- och väsentlighetsbedömning av de olika frågeområdena inom nämndens verksamhetsområde. Utifrån denna bedömning föreslås de riskminskande aktiviteter som redovisas under rubrik 4. Internkontrollplan.

4 Internkontrollplan

De kontrollområden som av nämnden blivit bedömda som mest riskfyllda och/eller som fått högst riskvärde i förvaltningens riskbedömning har omhändertagits genom aktiviteter av förebyggande och/eller upptäckande karaktär.

4.1 Intern kontroll

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Aktivitet	Metod
Att skapa en arbetsmiljö som uppmuntrar rapportering av avvikelser	6. Om nämnden/förvaltningen inte tillräckligt väl främjar rapportering, analys och åtgärdande av avvikelser och andra risker, finns risk att brister inte identifieras och hanteras i tid. Det kan leda till skador för enskilda, kvalitetsbrister i verksamheten, ekonomisk skada och förtroendeskada.	Information om visselblåsar-funktionen	Ett sätt att rapportera om allvarligare missförhållanden är genom kommunens visselblåsarfunktion. Information om funktionen ges dels för nämnden, dels för kontorets ledningsgrupp.

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Aktivitet	Metod
Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet	10. Om nämnden/förvaltningen inte tillräckligt väl arbetar med att bedriva en kostnadseffektiv verksamhet av god kvalitet så kan det leda till att kommunen inte når de politiska målen, försämrad ekonomisk hållbarhet, missnöjda brukare, juridiska processer etc.	Nämndsamman-träden och verksamhetsbesök	Genom att genomföra nämndsammanträden och verksamhetsbesök på olika orter under året, där förvaltningen presenterar verksamheternas uppdrag och arbete kan ledamöternas kunskap, insyn och förutsättningar att utöva sitt ansvar stärkas.
Kontroll av inköp och upphandling	13. Om nämnden eller förvaltningen inte genomför inköp och upphandlingar i enlighet med gällande lagstiftning, interna styrdokument och principer om god ekonomisk hushållning finns risk för otillåtna inköp, bristande konkurrens, ökade kostnader och ekonomisk skada. Det kan även leda till överprövningar, skadeståndsanspråk, rättsliga följder, förtroendeskada samt att varor och tjänster inte kan tillhandahållas i tid, vilket kan påverka möjligheten att bedriva verksamheten på ett ändamålsenligt och kontinuerligt sätt.	Stickprovskontroll fakturor KFN	För varje kvartal ska fem slumpmässiga fakturor tas ut ur ekonomisystemet. För varje faktura görs en kontroll om inköpet har följt antingen kommunens riktlinjer för direktupphandling, LOU eller annan tillämplig lagstiftning, om det inköpta har kommit kommunen tillhanda samt att chef inte attesterat egen kostnad.

Kund	Ansökan avser	Summering av projektets utgifter	Projektets intäkter	Ansökt belopp	Föreslås	Motivering	Belopp	Förslag för att balansera budget
Almo BK	Förstärkning av vildsvinsstängsel.	21 000	10 500	10 500	Avslås	3 års-regeln. Ber föreningen återkomma med en ny ansökan till våren	0 kr	
Dannemora ridklubb	Handikappanpassad torrtoalett	50 000		50 000	Beviljas	Tillgänglighetsanpassning	50 000 kr	48 315
Frösåkers Hembygdsförening	Åkgräsklippare	50 000	25 000	25 000	Avslag	3 års-regeln.	0 kr	
IFK Dannemora Österby	Spårsläde	48 000	0	48 000	Avslag	Får bidrag från annan	0 kr	
PRO Dannemora	Hörselslinga och akustikplattor	70 970	0	70 970	Beviljas	Tillgänglighetsanpassning	70 970 kr	69 285
Projekt Aktivera Östhammar	Begagnad skåpbil	60 000	10 000	60 000	Avslås	Driver ingen anläggning	0 kr	
Österbybruks folketshus o parkförening	Två luftvärmepumpar	44 800	24 800	20 000	Avslås	3 års-regeln.	0 kr	
Östhammars Segelsällskap	Lastmaskin	450 000	225 000	225 000	Avslås	Ej inkommet med begärd komplettering	0 kr	
							120 970 kr	**117 600**
						Budget	**117 600 kr**	**117 600**
						Diff	-3 370 kr	0,0000 kr

Kultur- och fritidskontoret
Oskar Molarin

Förvaltningens yttrande revision avseende föreningsbidrag

- *Revidera bidragsnormerna i syfte att tydliggöra vilka kriterier föreningar behöver uppfylla för att beviljas bidrag för att säkerställa en transparent och likvärdig hantering av ansökningar.*

Förvaltningens bedömning är att bidragsnormerna innehåller väsentlig och tillräcklig information avseende de kriterier som är tvingande att medsända, för att en förening ska kunna bli beviljade bidrag.
Dialogen med föreningarna är kontinuerlig, både genom dialogforum, men också genom vardaglig kontakt.
Normerna är sedan oktober 2026 uppdaterade.

- *Säkerställa att relevanta handläggningsmoment rörande föreningsbidrag är dokumenterade i form av rutiner.*

Under första halvåret 2027 förväntas förvaltningen framtaga rutiner för handläggningsförfarandet. Ett s.k. arbetsdokument.

- *Tillse att personalen erbjuds löpande och systematisk kompetensutveckling gällande handläggning och uppföljning av föreningsbidrag, utifrån risk för oegentligheter och/eller välfärdsbedrägerier.*

För att kunna arbeta med handläggningen behöver personal ta del utav rutinerna, återkommande. Personalen håller sig också ajour beträffande utbildningar som erbjuds avseende välfärdsbedrägerier, där förvaltningen ser att det finns ett större utbud utbildning att ta del utav idag.

- *Säkerställa att det genomförs en ändamålsenlig uppföljning och kontroll av föreningsbidragen, i syfte att kontrollera att bidragen har använts för de ändamål de syftar till.*
- Genom granskningen av resultaträkningen säkerställs det till viss del. Redovisningar avseende bidrag som går till ett tydligt ändamål, exempelvis investeringar, begärs alltid. Redovisning sker på avsedda blanketter/digitala formulär, senast 12 månader efter utbetalningen av investeringsbidraget. Redovisningen diarieförs och anmäls sedan till nämnden som ett anmälningsärende.

<u>Fråga till nämnd/för diskussion;</u>

- Samtliga bidrag, utöver investeringsstödet, har för avsikt att täcka administrativa och/eller driftkostnader för anläggning, vilket medför att en dokumenterad uppföljning inte är möjlig/skälig. Ändamålet med medlen är att gå in i föreningens linjeverksamhet och redovisas genom resultaträkningen. Det kan finnas skäl till uppföljning avseende anläggningsstöd, utifrån användandegrad/aktiviteter. Här behövs ett varför då det medför mer administration både av förvaltning och föreningslivet.

- *Överväga att inkludera hantering av föreningsbidrag som ett kontrollmoment i internkontrollplanen*

Internkontrollplanen identifierar inte föreningsbidrag som ett behov idag, men samtal förs med staben om detta.

ÖSTHAMMARS KOMMUN
– EN DEL AV ROSLAGEN

Kommunrevisionen

Datum
2026-09-17

Dnr

Sid
1 (2)

Kultur- och fritidsnämnden

För kännedom:
Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktiges presidium

Granskning av Kommunens hantering av föreningsbidrag

Azets Revision & Rådgivning har av Östhammars kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska kommunens rutiner och hantering av föreningsbidrag. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2026.

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kultur- och fritidsnämnden har säkerställt att bidrag till föreningar hanteras i enlighet med av kommunens fastställda styrdokument och med en tillräcklig grad av intern kontroll.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att kultur- och fritidsnämnden endast delvis har säkerställt att bidrag till föreningar hanteras i enlighet med fastställda styrdokument och med en tillräcklig grad av intern kontroll.

Bakgrunden till vår samlade bedömning är att det finns fastställda bidragsnormer som anger vad föreningarna som ansöker om föreningsbidrag behöver bifoga i sin ansökan för att bli beviljade bidrag. Vår bedömning är dock att bidragsnormerna ger begränsad information kring vilka kriterier som föreningarna behöver uppfylla för att bli beviljade bidrag.

Av intervjuer framgår att det genomförs kontroller av underlaget som föreningarna bifogar ansökan, exempelvis kontroller av föreningarnas årsredovisningar. Det finns dock inte dokumenterade riktlinjer/rutiner som anger vilka kontroller handläggaren ska genomföra för att verifiera att föreningens uppgifter överensstämmer med det som föreningen uppger i ansökan. Vidare saknas det systematiska kontroller för att kontrollera att bidragen används till de ändamål bidraget beviljats för.

Vi har inte tagit del av någon dokumenterad uppföljning eller återrapportering till nämnden avseende föreningsbidrag. Av genomförda intervjuer framgår att nämnden vid behov kan bjuda in föreningar till sammanträden för uppföljning, men att detta inte sker på ett systematiskt sätt.

För närmare beskrivning av bakgrunden till våra bedömningar hänvisar vi till respektive avsnitt i revisionsrapporten.

Postadress
Box 66
Fakturaadress
Box 106
742 21 Östhammar

Besöksadress/Reg.office
Stångörsgatan 10
742 21Östhammar
www.osthammar.se

Telefon
Nat 0173-860 00
Int +46 173 860 00
E-post
kommunen@osthammar.se

Telefax
Nat 0173-175 37
Int +46 173 175 37

Organisationsnummer
212000-0290
V.A.T. No
SE212000029001

Bankgiro
233-1361

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi kultur- och fritidsnämnden att:

- Revidera bidragsnormerna i syfte att tydliggöra vilka kriterier föreningar behöver uppfylla för att beviljas bidrag för att säkerställa en transparent och likvärdig hantering av ansökningar.
- Säkerställa att relevanta handläggningsmoment rörande föreningsbidrag är dokumenterade i form av rutiner.
- Tillse att personalen erbjuds löpande och systematisk kompetensutveckling gällande handläggning och uppföljning av föreningsbidrag, utifrån risk för oegentligheter och/eller välfärdsbedrägerier.
- Säkerställa att det genomförs en ändamålsenlig uppföljning och kontroll av föreningsbidragen, i syfte att kontrollera att bidragen har använts för de ändamål de syftar till.
- Överväga att inkludera hantering av föreningsbidrag som ett kontrollmoment i internkontrollplanen.

Kommunrevisionen översänder härmed granskningsrapport och missiv till kultur- och fritidsnämnden med begäran om svar senast 2026-12-31. Rapporten skickas även till kommunstyrelsen och till kommunfullmäktiges presidium för kännedom.

Enligt uppdrag

Peter Jansson
Revisionens ordförande

Granskning av kommunens hantering av föreningsbidrag

Rapport

Östhammars kommun

2026-09-17

Antal sidor: 15

1 INNEHÅLLSFÖRTECKNING

2 Sammanfattning 3

3 Bakgrund 5

4 Syfte, revisionsfrågor och avgränsning 5

4.1 Avgränsning och ansvarig nämnd 5

5 Revisionskriterier 6

6 Metod 6

7 Resultat av granskningen 7

7.1 Organisation, riktlinjer och rutiner 7

7.1.1 Delegationsordning 7

7.1.2 Normer för föreningsbidrag 7

7.1.3 Övriga rutiner 8

7.1.4 Bedömning 9

7.2 Kontroller 9

7.2.1 Internkontrollplan 9

7.2.2 Kontroller vid ansökan av bidrag och kontroller av utbetalda medel 9

7.2.3 Resultat av Azets stickprovsgranskning 10

7.2.4 Bedömning 13

7.3 Uppföljning 14

7.3.1 Bedömning 14

8 Samlad bedömning och rekommendationer 15

1 SAMMANFATTNING

Azets Revision & Rådgivning har av Östhammars kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska kommunens rutiner och hantering av föreningsbidrag. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2026.

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kultur- och fritidsnämnden har säkerställt att bidrag till föreningar hanteras i enlighet med av kommunens fastställda styrdokument och med en tillräcklig grad av intern kontroll.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att kultur- och fritidsnämnden endast delvis har säkerställt att bidrag till föreningar hanteras i enlighet med fastställda styrdokument och med en tillräcklig grad av intern kontroll.

Bakgrunden till vår samlade bedömning är att det finns fastställda bidragsnormer som anger vad föreningarna som ansöker om föreningsbidrag behöver bifoga i sin ansökan för att bli beviljade bidrag. Vår bedömning är dock att bidragsnormerna ger begränsad information kring vilka kriterier som föreningarna behöver uppfylla för att bli beviljade bidrag.

Av intervjuer framgår att det genomförs kontroller av underlaget som föreningarna bifogar ansökan, exempelvis kontroller av föreningarnas årsredovisningar. Det finns dock inte dokumenterade riktlinjer/rutiner som anger vilka kontroller handläggaren ska genomföra för att verifiera att föreningens uppgifter överensstämmer med det som föreningen uppger i ansökan. Vidare saknas det systematiska kontroller för att kontrollera att bidragen används till de ändamål bidraget beviljats för.

Vi har inte tagit del av någon dokumenterad uppföljning eller återrapportering till nämnden avseende föreningsbidrag. Av genomförda intervjuer framgår att nämnden vid behov kan bjuda in föreningar till sammanträden för uppföljning, men att detta inte sker på ett systematiskt sätt.

I det följande redovisas våra samlade bedömningar av respektive revisionsfråga.

Revisionsfråga	Bedömning
Finns det ändamålsenliga dokumenterade riktlinjer och rutiner som beskriver de villkor som en förening behöver uppfylla för att motta bidrag?	**Endast delvis**
Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att ansökningar uppfyller krav i beslutade riktlinjer?	**Endast delvis**

Genomförs tillräckliga kontroller avseende att bidrag används till det ändamål som bidraget beviljats för?	**Nej**
Sker en tillräcklig uppföljning och återrapportering av bidrag till nämnden?	**Nej**

För närmare beskrivning av bakgrunden till våra bedömningar hänvisar vi till respektive avsnitt i revisionsrapporten.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi kultur- och fritidsnämnden att:

- Revidera bidragsnormerna i syfte att tydliggöra vilka kriterier föreningar behöver uppfylla för att beviljas bidrag för att säkerställa en transparent och likvärdig hantering av ansökningar.
- Säkerställa att relevanta handläggningsmoment rörande föreningsbidrag är dokumenterade i form av rutiner.
- Tillse att personalen erbjuds löpande och systematisk kompetensutveckling gällande handläggning och uppföljning av föreningsbidrag, utifrån risk för oegentligheter och/eller välfärdsbedrägerier.
- Säkerställa att det genomförs en ändamålsenlig uppföljning och kontroll av föreningsbidragen, i syfte att kontrollera att bidragen har använts för de ändamål de syftar till.
- Överväga att inkludera hantering av föreningsbidrag som ett kontrollmoment i internkontrollplanen.

2 BAKGRUND

Azets Revision & Rådgivning har av Östhammars kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska kommunens rutiner och hantering av föreningsbidrag. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2026.

Föreningslivet i Sverige har en lång tradition och skiljer sig delvis från andra länder genom bland annat en hög anslutningsgrad och en stark demokratisk organisering. Den svenska demokratin har rötter i föreningslivet och föreningslivet utgör fortfarande en bas för demokratins funktion. Föreningslivet utvecklar särskilda förutsättningar för den representativa demokratin genom att vänja och träna väljarna vid att gemensamt värdera, argumentera och fatta beslut. Det organiserar också en mångfald av politiska, ekonomiska och sociala intressen.

Många föreningar och studieförbund är beroende av kommunala bidrag för att kunna bedriva verksamhet. Det är lokalt förankrade riktlinjer som styr hanteringen och beviljade av bidrag. Det är därför av vikt att kommunen har tydliga och ändamålsenliga riktlinjer och rutiner. Om kommunala bidrag betalas ut trots bristfälliga beslutsunderlag finns det en risk för förtroendeskada för kommunen.

Med anledning av ovanstående har revisorerna i Östhammars kommun i sin riskanalys bedömt att kommunens hantering avseende föreningsbidrag behöver granskas.

3 SYFTE, REVISIONSFRÅGOR OCH AVGRÄNSNING

Granskningen syftar till att bedöma om kultur- och fritidsnämnden har säkerställt att bidrag till föreningar hanteras i enlighet med av kommunens fastställda styrdokument och med en tillräcklig grad av intern kontroll.

Granskningen avser besvara följande revisionsfrågor:

- Finns det ändamålsenliga dokumenterade riktlinjer och rutiner som beskriver de villkor som en förening behöver uppfylla för att motta bidrag?
- Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att ansökningar uppfyller krav i beslutade riktlinjer?
- Genomförs tillräckliga kontroller avseende att bidrag används till det ändamål som bidraget beviljats för?
- Sker en tillräcklig uppföljning och återrapportering av bidrag till nämnden?

3.1 AVGRÄNSNING OCH ANSVARIG NÄMND

Granskningen avgränsas till verksamhetsår 2026. Stickprovsgranskningen har omfattat de bidrag som har utbetalts under år 2025, ansökningarna om bidraget inkom under år 2024.

Granskningen har enbart inriktats på föreningsbidrag, andra typer av bidrag som kultur- och fritidsnämnden hanterar som exempelvis kulturstöd, investeringsbidrag, lokalt aktivitetsstöd eller stipendier har inte omfattats av granskningen.

Granskningen avser kultur- och fritidsnämnden.

4 REVISIONSKRITERIER

Granskningen utgår från nedanstående revisionskriterier:

— 6 kap 6§ kommunallagen (2017:725), KL. Nämnderna ska var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten, samt tillse att den interna kontrollen är tillräcklig för att förebygga fel och oegentligheter i verksamheten, och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

— Kultur- och fritidsnämndens reglemente, kultur- och fritidsnämndens delegationsordning, normer för föreningsbidrag, kultur- och fritidsnämndens internkontrollplan 2025 och 2026.

5 METOD

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudier av kultur- och fritidsnämndens reglemente, delegationsordning, normer för föreningsbidrag samt internkontrollplan för år 2025 och år 2026.
- Intervjuer med förenings- och friluftssamordnare och kultur- och fritidschef.
- Stickprov av elva föreningar som har beviljats föreningsbidrag av kommunen. Stickprovet har omfattat bidrag som beviljades för år 2025, för vilka ansökningarna lämnades in under år 2024.

De bedömningar som avlämnas i granskningen har utgått ifrån följande bedömningsnivåer.

Rapporten är faktakontrollerad av samtliga intervjuade.

6 RESULTAT AV GRANSKNINGEN

6.1 ORGANISATION, RIKTLINJER OCH RUTINER

I reglemente för styrelse och nämnderna[1] framgår att kultur- och fritidsnämnden ansvarar för stöd till föreningar, studieförbund och övriga organisationer inom nämndens område. Vidare anges i reglementet att kultur- och fritidsnämnden, inom ramen för fastställda normer, ska besluta om bidrag till föreningar, studieförbund och organisationer.

Det är kultur- och fritidskontoret som arbetar med handläggning av föreningsbidragen. Det finns en handläggare som arbetar med handläggning av föreningsbidrag. Kultur- och fritidskontoret hanterar även andra typer av bidrag än föreningsbidrag, exempelvis kulturstöd, investeringsbidrag, lokalt aktivitetsstöd och stipendier. Inom ramen för granskningen har enbart det som kategoriserats som föreningsbidrag granskats.

6.1.1 Delegationsordning

Av kultur- och fritidsnämndens delegationsordning[2] framgår att kontorschef har delegation på beslut om projektbidrag till organisationer, enskilda och företag. Kontorschef har även delegation på beslut om bidrag upp till högst tre prisbasbelopp till föreningar. Det anges att delegationen inte är gällande för bidrag som omfattas av nämndens beslutade bidragsnormer. Det är således nämnden som ska fatta beslut om bidrag som omfattas av beslutade bidragsnormer.

6.1.2 Normer för föreningsbidrag

Kultur- och fritidsnämnden har antagit normer för föreningsbidrag år 2016. Förvaltningen har sedan reviderat normerna under år 2017. Vid intervju beskrivs normerna som otydliga, både för sökande och för medarbetare på kultur- och fritidskontoret. Det framhålls i intervjuer att normerna ska revideras under år 2026.

I bidragsnormerna anges vilka organisationer som är berättigade bidrag. Det framgår att ungdomsorganisationer med minst tio bidragsberättigade medlemmar är berättigade att söka bidrag, samt pensionärs- och handikapporganisationer med minst 25 medlemmar.

Vidare framgår att organisationerna ska bedriva verksamhet i regelbunden karaktär samt att majoriteten av medlemmarna ska vara bosatta i kommunen. Ansökan lämnas in i enlighet med fastställda blanketter och till ansökan ska verksamhetsberättelse, revisionsberättelse samt en översiktlig redovisning över utgifter och inkomster på samtliga konton bifogas. Uppgifterna ska avse senaste verksamhetsåret och bestyrkas av föreningens revisor.

Det anges i normerna att med bidragsberättigad medlem i ungdomsorganisationen avses den som före den 1 januari ansökningsåret är mellan 7–26 år och har erlagt skälig medlemsavgift. Det är nämnden som bedömer vad skälig föreningsavgift innebär. Det framgår inte mer information kring vad skälig föreningsavgift innebär.

[1] Beslutad av kommunfullmäktige 2025-09-23 §114
[2] Beslutad av kultur- och fritidsnämnden 2025-20-08 §50

Därtill anges i normerna att för sen inkommen ansökan inte tas upp till behandling.

Vidare lämnas information om de olika former av föreningsbidrag[3] som det är möjligt att ansöka om. Föreningsbidrag är inte ett enskilt bidrag, utan det är flera olika bidrag som klassas som föreningsbidrag. I normerna framgår att följande bidrag går att söka inom ramen för föreningsbidrag:

- Grundbidrag
- Anläggningsstöd
- Vaktmästarbidrag
- Bidrag till pensionärsorganisationer (administrationsbidrag)
- Bidrag till handikapporganisationer (administrationsbidrag, verksamhetsbidrag, speciella bidrag).

Bidragsnormerna innehåller begränsad information om vilka kriterier som ligger till grund för beviljande av bidragen. För grundbidrag anges att föreningen behöver ha minst tio bidragsberättigade medlemmar. När det gäller anläggningsstöd ges exempel på vilka typer av anläggningar som kan vara bidragsberättigade, medan vaktmästarbidrag uppges baseras på hur anläggningarna sköts. Utöver dessa uppgifter saknas tydliga krav på vad föreningarna behöver uppfylla för att beviljas stöd.

Vi noterar att det i normerna anges att kultur- och fritidsnämnden har möjlighet att bevilja bidrag till särskilda ändamål till handikapporganisationer. Dessa bidrag benämns i normerna som ”speciella bidrag”. Organisationerna ska då i den årliga ansökan ange skäl som kan föranleda särskilda bidrag och kultur- och fritidsnämnden ska pröva ansökningen. Det finns inget ytterligare beskrivet kring vilka skäl eller kriterier som behöver uppfyllas för att bli beviljat ett speciellt bidrag.

Vid intervju samt av nämndens fördelning av bidrag för år 2025 framgår att nämnden inom ramen för föreningsbidrag även delar ut ett bidrag som kallas för skötselbidrag. Det finns ingen information om skötselbidrag i bidragsnormerna.

6.1.3 Övriga rutiner

Vi har tagit del av en lathund som beskriver processen från det att en ansökan inkommer till dess att ett ärende avslutas. I lathunden saknas beskrivningar av vilka kontroller som ska genomföras, utöver att handläggaren ska säkerställa att de angivna beloppen överensstämmer med beslutet om bidrag.

Vid intervjuer framkommer att handläggare som hanterar föreningsbidraget inte har fått ta del av någon riktad eller formell utbildningsinsats för att öka kompetensen kring risken för oegentligheter eller välfärdsbedrägerier.

[3] Normerna reglerar även stipendium, lokalt aktivitetsstöd samt investeringsbidrag vilka inte omfattas inom ramen för granskningen.

6.1.4 Bedömning

Vår bedömning är att det **endast delvis** finns ändamålsenliga och dokumenterade riktlinjer och rutiner som beskriver de villkor som en förening behöver uppfylla för att motta bidrag.

Bedömningen grundar sig på att det finns dokumenterade riktlinjer i form av framtagna bidragsnormer. Det är dock otydligt om samtliga delar av bidragsnormerna är formellt beslutade av nämnden eller om vissa delar av normerna är framtagna av förvaltningen. Vid intervju uppges att bidragsnormerna upplevs som otydliga, samt att en revidering av bidragsnormerna kommer att genomföras.

I bidragsnormerna anges vilka dokument som föreningarna behöver bifoga i sin ansökan för att bli beviljade föreningsbidrag. Bidragsnormerna ger dock begränsad information kring vilka kriterier som behöver uppfyllas för att beviljas bidrag. För två bidrag, skötselbidrag och speciella bidrag, saknas beskrivning av vad föreningen behöver uppfylla för att bli beviljande bidrag. Vår bedömning är att tydligare kriterier bör anges för att säkerställa en likvärdig bedömning för föreningar som ansöker om bidrag.

Vidare saknas det dokumenterade rutiner som tydliggör hur handläggaren ska hantera de underlag som begärs in, exempelvis rutiner eller beskrivningar för vilka kostnader de ska spåra i bokföringen. Det saknas även dokumenterade rutiner för hur misstänkta felaktiga utbetalningar ska hanteras.

Vi noterar därtill att det inte finns rutiner för utbildningsinsatser för handläggare utifrån risken för oegentligheter eller välfärdsbedrägerier.

6.2 KONTROLLER

6.2.1 Internkontrollplan

Av nämndens internkontrollplan för år 2025 och 2026 finns ingen kontroll som avser föreningsbidrag.

6.2.2 Kontroller vid ansökan av bidrag och kontroller av utbetalda medel

Utöver att det av lathunden framgår att handläggaren ska säkerställa att de angivna beloppen överensstämmer med beslutet om bidrag har vi inte mottagit några dokumenterade kontrollrutiner för föreningsbidrag.

Vi har tagit del av urklipp från det handläggningssystem som används vid ansökning av föreningsbidrag. För att söka grundbidrag behöver föreningen intyga att 51% av medlemmarna är kommunmedlemmar, samt ange antal medlemmar. Vid intervju framgår att det inte genomförs några kontroller för att säkerställa att antalet medlemmar överensstämmer med föreningens uppgifter. Exempelvis kontrolleras inte närvarokort eller medlemsregister.

Av intervju framgår att vid ansökan om anläggningsstöd och skötselbidrag ska föreningen uppge vilken typ av anläggning som föreningen driver. Det uppges vid intervju att det kan genomföras platsbesök för att kontrollera anläggningarna. Det saknas dock en systematik kring besöken, exempelvis finns inga fastställda rutiner för hur ofta besöken ska genomföras eller hur många föreningar som ska besökas.

Enligt bidragsnormerna (se avsnitt 7.1.3) ska föreningarna som ansöker ha antagit stadgar och valt styrelse. Vidare ska det till ansökan bifogas verksamhetsberättelse, revisionsberättelse, resultat- och balansräkning. Uppgifterna ska även bestyrkas av föreningens revisor. Det finns inga upprättade rutindokument eller liknande som beskriver vad det är handläggaren ska kontrollera från de dokument som skickas in av föreningen. Det uppges vid intervju att handläggaren jämför räkenskaperna med föregående år, ser över vilka kostnader som föreningen har, samt genomför en överslagsräkning för att kontrollera om antalet medlemmar som föreningen har angivit överensstämmer med intäkterna.

Det finns inga dokumenterade rutiner för att kontrollera att pengarna som utbetalas går till föreningen som ansöker. Det uppges vid intervju att personkontonummer inte accepteras vid ansökningar. Detta är dock inte dokumenterat.

I bidragsnormerna anges att kommunens revisorer äger rätt att granska underlaget för bidragsansökningarna (medlemsmatrikel, räkenskaper mm) samt hur tilldelat bidrag förvaltas. Missbruk av möjligheten till kommunala bidrag kan föranleda indragning av bidrag helt eller delvis och att kommunen kan tvingas ompröva sin inställning och skärpa kontrollåtgärderna. Vidare anges att stickprovskontroll kommer att ske årligen. Vi har inte tagit del av genomförda stickprovskontroller.

6.2.3 Resultat av Azets stickprovsgranskning

Vi har genomfört ett stickprov som omfattar elva föreningar som har beviljats föreningsbidrag av kommunen. Stickprovet har omfattat bidrag som beviljades för år 2025, för vilka ansökningarna lämnades in under år 2024. Det totala beloppet som nämnden betalade ut i föreningsbidrag för år 2025 var 1 959 835 kr.

Stickprovet har omfattat tre idrottsföreningar, två äldreföreningar, tre funktionshinderföreningar samt tre övriga föreningar.

Flera av föreningarna som ingår i stickprovsgranskningen har blivit beviljade olika typer av föreningsbidrag (exempelvis både grundbidrag och verksamhetshetsbidrag). Vi har i de fallen granskat båda typerna av bidrag som föreningen har beviljats. Totalt har vi granskat tio grundbidrag, tre verksamhetsbidrag, två administrationsbidrag, fyra skötselbidrag, fyra anläggningsstöd samt tre vaktmästarbidrag.

För samtliga bidrag noterar vi att ansökan har inkommit för sent enligt vad som anges i bidragsnormerna. Vid intervju framgår att kommunen accepterar ansökningar som inkommer fram till den 1 december, detta trots att det i bidragsnormerna anges att sista ansökningsdagen är 1 november och att för sent inkomna ansökningar inte tas upp till behandling.

Bidragstyp	Kontrollpunkt	Ja	Nej	Kommentar
Grundbidrag	1. Har föreningen tillräckligt många medlemmar?	10/10	0/10	Det är enligt de uppgifter som föreningen lämnar. Kommunen gör ingen egen kontroll av antalet.
	2. Har föreningen antagit stadgar?	10/10	0/10	
	3. Bedrivs verksamheten med regelbunden karaktär?	10/10	0/10	Enligt föreningarnas verksamhetsberättelse bedrivs verksamheten med regelbunden karaktär, ingen egen kontroll genomförs av kommunen.
	4. Verksamhet inom kommunen?	10/10	0/10	Enligt föreningarnas egna uppgifter, ingen kontroll genomförs av kommunen.
	5. Finns verksamhetsberättelse, revisionsberättelse, samt översiktlig redovisning över utgifter och inkomster på samtliga konton?	10/10	0/10	
	6. Bestyrkt av revisor?	9/10	1/10	För en av föreningarna är revisionsberättelsen inte signerad av revisorn.

Avseende kontrollpunkt 1 kan vi konstatera att samtliga föreningar som ansökt om grundbidraget har i ansökan angett att medlemmarna i föreningen överstiger minimumkravet enligt bidragsnormerna, samt att majoriteten av medlemmarna är bosatta i kommunen. Det har dock inte genomförts någon kontrollaktivitet eller bifogats något material (exempelvis medlemslistor eller aktivitetskort) som möjliggör en kontroll av antalet medlemmar.

Samtliga föreningar har bifogat stadgar till deras ansökan i enlighet med kontrollpunkt 2.

Angående kontrollpunkt 3 anges det i föreningarnas verksamhetsberättelser att verksamheterna bedrivs med regelbunden karaktär. Angående kontrollpunkt 4 anger föreningarna i ansökan att de är verksamma inom kommunen. Vi har inte tagit del av någon kontroll eller något ytterligare material som verifierar föreningarnas uppgifter.

Samtliga föreningar har bifogat verksamhetsberättelse, revisionsberättelse och en översiktlig redovisning av utgifter och inkomster i enlighet med kontrollpunkt 5. Vi noterar

att för kontrollpunkt 6 är det en förening vars revisionsberättelse inte är signerad av revisorn.

Bidragstyp	Kontrollpunkt	Ja	Nej	Kommentar
Anläggningsstöd	7. Bevis på anläggning (ex skjutbana, idrottsplats, elljusspår, tennisbana, motorbana, friluftsanläggning, ridanläggning)	3/4	1/4	Bedömning har gjorts om vi i föreningarnas resultatrapport har kunnat konstatera att det finns kostnader för anläggningar.

Avseende kontrollpunkt 7 kan vi konstatera att det finns kostnader i föreningarnas resultatrapporter som kan härledas till anläggning för tre av fyra föreningar som har sökt anläggningsstöd. För en av föreningarna som har blivit beviljade anläggningsstöd har vi inte kunnat verifiera att det finns kostnader för anläggningar. Ingen av föreningarna har dock bifogat fakturaunderlag eller liknande tillhörande ansökan, varav kommunen inte har kontrollerat att kostnaderna som anges i föreningarnas resultaträkningar kan härledas till kostnader för anläggningarna.

Bidragstyp	Kontrollpunkt	Ja	Nej	Kommentar
Vaktmästarbidrag	8. Bevis på kostnader för vaktmästare vid sport- och fritidsanläggningar	1/3	2/3	

Angående kontrollpunkt 8 konstaterar vi att det enbart är en förening som har beviljats vaktmästarbidrag där det av föreningens kostnadsposter framgår att det finns en kostnad för vaktmästare. För övriga två föreningar har vi inte tagit del av något underlag som verifierar att föreningen har kostnader för vaktmästare.

Bidragstyp	Kontrollpunkt	Ja	Nej	Kommentar
Administrationsbidrag	9. Överensstämmer bidraget med fördelningen enligt bidragsnormen	0/2	2/2	Beviljat bidragsbelopp överensstämmer ej med beloppen som anges i beslutade bidragsnormer.

För kontrollpunkt 9 konstaterar vi att föreningar som har beviljats bidrag har erhållit högre belopp än vad som följer av gällande bidragsnormer.

Bidragstyp	Kontrollpunkt	Ja	Nej	Kommentar
Verksamhetsbidrag	10. Underlag som styrker kostnader för föreningsmöten, resor osv bland medlemmar	0/3	3/3	I föreningarnas redovisning över kostnader anges kostnader för möten, resor osv. Vi har dock inte tagit del av underlag som styrker kostnaden.

Avseende kontrollpunkt 10 kan vi konstatera att föreningarna har i redovisningarna för kostnader angett att de genomfört aktiviteter som uppfyller kriterier för att erhålla bidrag. Det har dock inte genomförts någon kontroll för att verifiera kostnaderna. Exempelvis har inte fakturaunderlag eller liknande begärts in från kommunen.

Det finns inga anvisningar om skötselbidrag i bidragsnormerna, varav det inte har varit möjligt för oss att kontrollera om bidragsnormerna har följts vid beviljade av skötselbidrag.

6.2.4 Bedömning

Vår bedömning är att det **inte** genomförs tillräckliga kontroller avseende att bidrag används till det ändamål som bidraget beviljats för.

Bedömningen grundar sig på att det inte finns några riktlinjer/rutiner/ anvisningar eller motsvarande som tydliggör vilka kontroller som genomförs. Vi har inte heller mottagit underlag som visar att det genomförs kontroller efter det att bidragen har betalts ut för att kontrollera att bidragen har använts till avsett syfte. Vid intervju uppges att det genomförs vissa platsbesök till föreningar som ansökt om anläggningsstöd och skötselbidrag, men det saknas en systematik kring besöken och systematiska kontrollaktiviteter.

Vår bedömning är att det **endast delvis** genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att ansökningarna uppfyller krav i beslutade riktlinjer.

Bedömningen grundar sig på att vi kan konstatera att det genomförs kontrollaktiviteter som anges i de beslutade riktlinjerna, exempelvis behöver föreningar som ansöker om bidrag bifoga verksamhetsberättelser, revisionsberättelser samt en översiktlig redovisning över utgifter och inkomster till sin ansökan. Vår bedömning är dock att kontrollerna kan stärkas genom att exempelvis begära in underlag som styrker det som föreningarna uppger i sina ansökningar (exempelvis fakturaunderlag). Därtill har vi i vårt genomförda stickprov noterat vissa brister. Vi kan vidare konstatera att det för en bidragsform, skötselbidrag, inte återges

någon information i bidragsnormerna kring bidraget. Det finns således inga kontrollpunkter som säkerställer att ansökningen uppfyller uppställda krav.

Det finns ingen kontroll avseende föreningsbidrag i nämndens internkontrollplan, varken för år 2025 eller år 2026.

6.3 UPPFÖLJNING

Kultur- och fritidsnämnden beslutar om föreningsbidrag. Genom vår protokollgranskning kan vi konstatera att nämnden har bjudit in föreningar till sammanträden i samband med att beslut fattats om särskilt föreningsstöd. Utöver detta har vi av genomförd protokollsgranskning inte kunnat identifiera att nämnden har genomfört någon uppföljning av beviljade föreningsbidrag.

Av genomförda intervjuer framgår att nämnden vid behov kan bjuda in föreningar eller motsvarande till sammanträden, men att detta inte sker på ett systematiskt sätt. Vi har inte tagit del av någon samlad uppföljning av föreningsbidragen, såsom en rapport hur bidragen har använts, fördelning över bidrag eller motsvarande.

6.3.1 Bedömning

Vår bedömning är att det **inte** genomförs en tillräcklig uppföljning och återrapportering av bidrag till nämnden

Bedömningen grundar sig på att vi inte har mottagit något underlag som påvisar att en uppföljning till nämnden avseende föreningsbidrag har genomförts. Det framgår av intervjuer att nämnden kan bjuda in föreningar till sammanträden, men detta genomförs inte systematiskt. Vår bedömning är att nämnden bör genomföra systematiska uppföljningar av föreningsbidrag, i syfte att säkerställa att bidragen används för de ändamål de syftar till.

7 SAMLAD BEDÖMNING OCH REKOMMENDATIONER

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kultur- och fritidsnämnden har säkerställt att bidrag till föreningar hanteras i enlighet med av kommunens fastställda styrdokument och med en tillräcklig grad av intern kontroll.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att kultur- och fritidsnämnden endast delvis har säkerställt att bidrag till föreningar hanteras i enlighet med fastställda styrdokument och med en tillräcklig grad av intern kontroll.

Se inledning samt respektive rapportkapitel för en mer detaljerad beskrivning.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi kultur- och fritidsnämnden att:

- Revidera bidragsnormerna i syfte att tydliggöra vilka kriterier föreningar behöver uppfylla för att beviljas bidrag för att säkerställa en transparent och likvärdig hantering av ansökningar.
- Säkerställa att relevanta handläggningsmoment rörande föreningsbidrag är dokumenterade i form av rutiner.
- Tillse att personalen erbjuds löpande och systematisk kompetensutveckling gällande handläggning och uppföljning av föreningsbidrag, utifrån risk för oegentligheter och/eller välfärdsbedrägerier.
- Säkerställa att det genomförs en ändamålsenlig uppföljning och kontroll av föreningsbidragen, i syfte att kontrollera att bidragen har använts för de ändamål de syftar till.
- Överväga att inkludera hantering av föreningsbidrag som ett kontrollmoment i internkontrollplanen

Datum som ovan

Azets Revision & Rådgivning AB

Anders Petersson
Certifierad kommunal yrkesrevisor

Lisa Lohi
Verksamhetsrevisor

Mikaela Westien
Verksamhetsrevisor

ÖSTHAMMARS KOMMUN
– EN DEL AV ROSLAGEN

Budget och verksamhetsplanering 2027, 2028-2029 Kultur- och fritidsnämnden

Innehållsförteckning

1 Verksamhetsområde (enligt reglemente)....3
2 Planeringsförutsättningar....3
2.1 Verksamhetsförändringar 2027-2029....4
3 Nämndens mål, styrtal och uppdrag....4
3.1 Nämndens mål....4
3.2 Nämndens uppdrag....5
3.3 Nämndens mål från aktiverande styrdokument....5
4 Ekonomisk planering....6
4.1 Driftbudget på verksamhetsnivå....6
4.2 Investeringsbudget....6

1 Verksamhetsområde (enligt reglemente)

Kultur- och fritidsnämnden ska verka för en meningsfull fritid för kommunens invånare. I enlighet med de mål, riktlinjer och ekonomiska ramar som fullmäktige anger ansvarar kultur- och fritidsnämnden för följande:

− ungas mötesplatser

− stöd till föreningar, studieförbund och övriga organisationer inom nämndens område

− verksamhet i idrotts-, fritids-, kulturanläggningar

− verka för att tillgodose behovet av anläggningar och lokaler för kultur- och fritidsverksamhet

− aktivt friluftsliv

− stipendier och utmärkelser inom nämndens område

− biblioteksverksamhet

− evenemang och samordning av dessa

− kultur i vård och omsorg

− offentlig konst

− kulturarvsfrågor som inte åligger annan nämnd

− hälsofrämjande och förebyggande arbete inom folkhälsa

− regional och statlig samverkan inom kultur- och fritidsområdet

− finskt förvaltningsområde

− den frivilliga musik- och kulturundervisningen som bedrivs inom den kommunala kulturskolan.

2 Planeringsförutsättningar

En meningsfull fritid för kommunens invånare är kommunens största uppdrag som berör alla invånare. Det är ett viktigt uppdrag för att göra Östhammars kommun till en kommun att leva i och en plats att besöka. Till stor del så är detta ett uppdrag som Östhammars kommun gör i samverkan med andra, framförallt med invånarna i Östhammars kommun.

En handlingsplan kring psykisk hälsa för barn och unga kommer att tas fram. Den kommer ligga till grund för mycket arbete kring barn och unga under denna period. Inom detta arbete så kommer riktade insatser göras på de områden som identifieras.

För den traditionella lagidrotten så saknas idrottsanläggningar under vissa tidpunkter av året i Östhammar och Alunda och en fortsatt flytt av verksamhet till andra orter kommer att behövas. Även en prioritering av anläggningar kommer att göras för att genomlysa vilka idrottsanläggningar som kommunen är i behov av och som ryms ekonomiskt framöver.

För idrotten så pågår ett stort arbete inom Riksidrottsförbundet "bra idrott 2035". Östhammars kommun kommer att arbeta tillsammans med RF-SISU uppland och föreningslivet inom detta område genom: - *Att säkerställa att alla, oavsett bakgrund,*

har möjlighet att delta i idrott och uppleva dess positiva effekter för god hälsa och gemenskap.

2.1 Verksamhetsförändringar 2027-2029

Arbetet med att effektivisering fortsätter under perioden. Med ökade kostnader för hyra så finns behovet av att samlokalisera kontorets verksamheter för att få ett effektivare nyttjande av ytor. Detta kan medföra att kontoret kan minska antalet hyrda lokaler. Även en förändring kring fastighetsdrift i hyrda lokaler kan utgöra viss verksamhetsförändring.

Under perioden behöver ett beslut fattas kring simhallsutbudet. Österbybruks simhall är sliten och Gimo simhall står inför en större renovering. För att säkerställa att simhallsfrågan har en långsiktig lösning behövs ett beslut kring utbudet. Frågan kommer att hanteras i lokalförsörjningsplanen där skolans behov tas tillvara, men där även kultur- och fritids inspel behövs.

För kultur- och fritidskontoret så gjordes en organisationsförändring 2026 där syftet var att skapa en närmare kontakt med chef och en effektivare verksamhet. arbetet kommer att fortsätta under denna period.

3 Nämndens mål, styrtal och uppdrag

3.1 Nämndens mål

3.1.1 Verksamhetsmål med betydelse för god ekonomisk hushållning

3.1.1.1 Budgetföljsamhet

Att upprätthålla budgetföljsamhet är viktigt för att hålla kommunens ekonomi på en sund grund och för att säkerställa att resurserna används på ett effektivt sätt. För att uppnå detta mål kommer avvikelsen mellan budget och faktiskt utfall att mätas varannan månad. Genom att övervaka avvikelserna kan eventuella problem eller utmaningar identifieras och åtgärdas i tid. Resultaten av mätningarna ska rapporteras till Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige för att säkerställa en hög budgetföljsamhet.

Budgetföljsamhet uppnås vid en maximal negativ budgetavvikelse om 1 %.

3.1.1.2 Trivas och må bra på jobbet

Detta mål är viktigt för att skapa en hälsosam och trivsam arbetsmiljö för kommunens anställda. Genom att minska sjukfrånvaron och öka trivseln på arbetsplatsen kan man också öka produktiviteten
och effektiviteten i verksamheterna. Detta mål kommer att mätas genom både sjukfrånvaro och en enkätundersökning om trivsel och arbetsmiljö för att ge en heltäckande bild av situationen. Resultaten
av dessa mätningar kommer att rapporteras till Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige för att åtgärder ska kunna vidtas vid behov.

3.1.2 Övriga nämndmål

3.1.2.1 Upplevelsen av trygghet

De som lever, verkar och vistas i kommunen har behov av trygghet i sin vardag. Invånarna möter kommunen och de kommunala verksamheterna på en rad sätt. Samtliga kommunala verksamheter ska verka för att inge trygghet och förtroende i mötet med invånarna. Inom skolverksamheterna ska det trygghetsskapande arbetet resultera i en ökad studiero.

3.1.2.2 Nöjda kommuninvånare

Invånarnas samlade upplevelse av kommunens verksamhet ska förbättras. Kommunen uppnår detta genom att löpande utveckla kvaliteten på den kommunala servicen och bemötandet.

3.1.2.3 Insatser i förebyggande arbete för trygghet ska öka

Kultur- och fritidsnämnden ska, i samverkan med föreningsliv, skola, socialtjänst och polis inom SSPF, genomföra förebyggande aktiviteter för barn och unga i syfte att stärka tryggheten.

3.2 Nämndens uppdrag

Mål och uppdrag	Beskrivning
U: Satsning på barn- och ungdomsverksamhet	Kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att stärka förutsättningarna för ett rikt och tillgängligt föreningsliv för barn och unga. Genom en riktad satsning ökas det ekonomiska stödet till föreningar som bedriver barn- och ungdomsverksamhet. Ett starkt föreningsliv är en viktig del i det förebyggande arbetet.

3.3 Nämndens mål från aktiverande styrdokument

3.3.1 Plan för arbetet med nationella minoriteter och minoritetsspråk 2026-2029

Beskrivning

För ett långsiktigt arbete med nationella minoriteter och minoritetsspråk samt förvaltningsområdet för finska formuleras två övergripande målområden, som styr kommunens arbete på området. Målen fungerar som en inriktning för kommunens utvecklingsarbete under åren 2026-2029. Nämnderna leder, styr och följer upp målen.
* Förbättrad överföring av de nationella minoriteternas språk och kulturer mellan generationerna. (KS, BUN, KFN)
* Framsteg i det praktiska genomförandet av de nationella minoriteternas rättigheter och i arbetet med förvaltningsområdet för finska i Östhammars kommun. (KS, BUN, KFN, VON)

4 Ekonomisk planering

Till 2027 förändras budgetramen utifrån uppräkning för löneökningar och inflation. Totalt räknas budgeten upp med 2,8 %. Detta innebär att budgetramen räknas upp med 1 595 tkr.

Därutöver tillkommer förändringar utifrån en förändrad demografi, vilket ger ett tillskott om 51 tkr. Nämnden får även ett riktat tillskott om 1 300 tkr för ökade internhyror och 22 tkr för höjt friskvårdsbidrag. Budgetramen för 2027 uppgår därmed till 59 947 tkr.

Internhyrorna ökar med 2 521 tkr 2027. Tillskottet för internhyror fördelas i proportion till hyresökningen. Den del av hyresökningen som inte täcks av tillskottet eller av höjda intäkter finansieras inom ramen. Övriga verksamheter räknas därför upp med 1,67 % i stället för 2,8 %. Tillskottet för demografiska förändringar ingår i den uppräkningen och fördelas proportionellt mellan verksamheterna utifrån befintliga budgetramar.

Inför 2027 görs budgetflyttar mellan ansvar inom nämnden. Dessa påverkar inte nämndens totala ram.

4.1 Driftbudget på verksamhetsnivå

Driftbudget (tkr)	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027
100 Nämnd- och styrelseverksamhet	390	321	326
230 Turistverksamhet	180	175	178
263 Miljö, hälsa o hållbar utveckl	889	1 225	1 246
300 Allmän fritidsverksamhet	7 524	7 242	7 362
310 Stöd till studieförbund	358	358	364
315 Allmän kulturverksamhet. ö	6 348	6 606	6 716
320 Bibliotek	14 789	14 910	16 278
330 Musikskola/Kulturskola	7 878	8 044	8 178
340 Idrotts- och fritidsanläggn	11 393	14 914	16 062
350 Ungas mötesplatser	2 879	3 184	3 237
Summa	52 628	56 979	59 947

4.2 Investeringsbudget

Investeringsbudget (tkr)	Budget 2027
Ofördelade medel	1 300